Adroddiad Blynyddol gan Gynghorydd 2020/21

Hwn yw'r adroddiad gan y Cynghorydd isod ar ei weithgareddau allweddol yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021. Darperir yr adroddiad er gwybodaeth i'r holl etholwyr ac nid i unrhyw bwrpas arall. Safbwyntiau'r Cynghorydd unigol yw'r rhai a fynegir yn yr adroddiad hwn ac nid ydynt, o angenrheidrwydd, yn adlewyrchu barn Cyngor Sir Ynys Môn.

Cynghorydd: Dylan Rees
Parti: Plaid Cymru **Ward:** Canolbarth Môn

1 - Rôl a Chyfrifoldebau

Rhwng 1 Ebrill 2020 a 31 Mawrth 2021, eisteddais ar y prif bwyllgorau / is-bwyllgorau canlynol:	**Crynodeb o Bresenoldeb**
Cyngor Sir Ynys Môn	Cofnod Presenoldeb
Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol (CYSAG)	
Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu	
Pwyllgor Disgyblu	
Pwyllgor Grantiau Cyffredinol	
Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd	
Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol (Is-Gadeirydd)	
Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn	
Nid yw'r rhestr uchod yn cynnwys pob cyfarfod sy'n ymwneud â gwaith y Cyngor Sir. Gall presenoldeb amrywio oherwydd natur gwaith a chyfrifoldebau aelodau - fel deilydd portffolio, cadeirydd pwyllgor neu fel cynrychiolydd y Cyngor ar gyrff allanol, er enghraifft.	

Rwy'n aelod o Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn. Rwyf hefyd yn aelod o Bwyllgor Buddsoddi a Chontractau'r Ymddiriedolaeth – mae manylion am fy mhresenoldeb yn y cyfarfodydd hyn ar gael hefyd ar y ddolen uchod.

Rwy'n cynrychioli'r Cyngor ar y cyrff allanol canlynol:

Corff allanol	Crynodeb o rôl a chyfraniad
- Panel Mabwysiadu Gwynedd a Môn	Fi yw'r unig gynrychiolydd Cynghorydd Sir dros Wynedd a Môn ar y Panel hwn. Mae'r Panel yn ymgymryd â'r gwaith pwysig o baru plant sydd yn barod i gael eu mabwysiadu gyda rhieni

	mabwysiadol darpar ac yn cyfarfod yn fisol i ystyried achosion unigol.
- Cyngor Iechyd Cymunedol Gogledd Cymru (Pwyllgor Lleol Ynys Môn)	Rwyf un o’r tri Chynghorydd Sir Ynys Môn sy'n eistedd ar Gyngor Iechyd Cymunedol Gogledd Cymru (CIC) sy'n sefydliad statudol annibynnol sy'n cynrychioli buddiannau cleifion a'r cyhoedd yn y GIG yng Ngogledd Cymru. Mae'r sefydliad yn cynnal arolygon yn rheolaidd i gael gwybodaeth am brofiadau cleifion o ddefnyddio'r GIG fel y gellir codi pryderon a gwneud gwelliannau.
- Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru - Pwyllgor Gwaith Tân ac Achub Gogledd Cymru	Rwyf yn un o'r tri Chynghorydd Sir Ynys Môn sydd wedi'u penodi i wasanaethu ar Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (NWFRA) sy'n monitro perfformiad a chyllideb Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru. Rwyf hefyd yn eistedd ar yr Is-Bwyllgor Gwaith. Yn ystod y Cyfarfod Blynyddol eleni ym mis Mai, mi gefais y fraint o gael fy ail-ethol fel Is-Gadeirydd yr Awdurdod. O ganlyniad rwyf yn cyfarfod yn rheolaidd gyda’r Cadeirydd a’r Prif Swyddog i drafod materion strategol a gweithredol.
- Panel Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru	Fi yw’r unig gynrychiolydd Cynghorydd Ynys Môn a

	benodwyd i wasanaethu ar Banel Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru (NWPCP). Rôl y Panel hwn yw monitro perfformiad a chyllideb Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru.
- Llywodraethwr Ysgol / Ysgol Gynradd Bodffordd	Fi yw Dirprwy Gadeirydd Bwrdd Llywodraethwyr Ysgol Gymuned Bodffordd. Ynghyd â gweddill y Bwrdd roeddwn yn falch iawn o glywed ym mis Tachwedd y llynedd fod Pwyllgor Gwaith y Cyngor, fel rhan o'i Raglen Moderneiddio Ysgolion, wedi gwyrdroi ei benderfyniad i gau Ysgol Gymuned Bodffordd, rhywbeth yr oeddem i gyd wedi bod yn ymgyrchu drosto. O ganlyniad, bydd yr ysgol gynradd newydd sydd i'w hadeiladu yn Llangefni yn cwrdd ag anghenion Ysgol Corn Hir yn benodol.
- Llywodraethwr Ysgol / Canolfan Addysg y Bont, Llangefni	Rwyf yn Is-gadeirydd Bwrdd Llywodraethwyr Canolfan Addysg y Bont sy'n ysgol yn Llangefni sy'n darparu addysg i ddisgyblion sydd ag anghenion addysgol arbennig. Mae gan y disgyblion ystod eang o anghenion dysgu, gan gynnwys anawsterau dysgu difrifol, anawsterau dysgu dwys a lluosog ac anhwylderau sbectrwm awtistig. Mae nifer y disgyblion yn yr ysgol yn parhau i gynyddu ac mae

	cydbwyso'r gyllideb yn parhau i fod yn her fawr i'r corff llywodraethu.

2 - Gweithgareddau yn yr Etholaeth

Yn ogystal ag eistedd ar y pwyllgorau uchod, rwyf hefyd yn mynychu nifer o gyfarfodydd eraill yn rheolaidd ledled fy ward gan gynnwys:

Cyfarfodydd Cyngor Tref a Chymuned - Rwyf yn mynychu cyfarfodydd misol Cyngor Tref Llangefni yn rheolaidd fel fy mod yn medru cefnogi gwaith y Cyngor Tref yn fy rôl fel Cynghorydd Sir. Rwyf hefyd wedi cymryd y prif gyfrifoldeb ymysg y tri Chynghorydd Canolbarth Môn ar gyfer cefnogi Cyngor Cymunedol Llanddyfnan ac rwyf yn mynychu eu cyfarfodydd misol yn rheolaidd.

Menter Gymdeithasol Llangefni - Mae'r Fenter Gymdeithasol yn gyfrifol am Barc Chwaraeon Trefol Llangefni ac rwyf yn Gadeirydd y grŵp prosiect. Mae'r parc yn parhau yn hynod lwyddiannus gyda 80-100 o ddefnyddwyr yn ymweld â'r Parc yn ddyddiol i fynd ar eu sgwteri, sglefrfyrddio a defnyddio'r gampfa awyr agored a'r cwrt pêl-fasged.

Gobaith Môn – Mae hon yn Elusen yr wyf yn ei chefnogi ar sail bersonol ac rwyf yn Ysgrifennydd i'r ymddiriedolwyr. Mae'r sefydliad yn gweithio gyda phobl ifanc mewn ysgolion, eglwysi a chymunedau ar draws yr ynys i geisio darparu ar gyfer eu lles a'u helpu i gyrraedd eu potensial llawn.

Ymddiriedolaeth Gwiwerod Coch Cymru- Rwyf yn aelod o'r sefydliad hwn sydd wedi gwneud gwaith anhygoel yn ail-gyflwyno cynefinoedd addas i warchod rhywogaethau brodorol y wiwer goch e.e. Nant y Pandy, Llangefni.

Partneriaeth Llangefni - Rwyf yn aelod o'r Grŵp Adfywio lleol sydd yn dod ag unigolion a sefydliadau at ei gilydd gyda'r nod o adfywio Llangefni. Ar y cyd gyda Menter Môn mae'r Bartneriaeth wedi lansio cynllun peilot yn ddiweddar o'r enw "Patrwm" i sicrhau fod WiFi am ddim ar gael i ymwelwyr Canol Tref Llangefni, gyda'r gobaith o gynyddu'r nifer o ymwelwyr.

Ynghyd â mynychu cyfarfodydd amrywiol mae gennyf hefyd lwyth achosion rheolaidd wrth i mi geisio ymgymryd â gwaith ar ran fy etholwyr. Mae enghreifftiau o achosion yr wyf wedi delio â hwy dros y deuddeg mis diwethaf yn cynnwys:

- Cynllunio – codi gwrthwynebiadau i rai ceisiadau wrth ddarparu cymorth gyda cheisiadau eraill.
- Tai – darparu cyngor ynghylch y polisi dyrannu a chynorthwyo cleientiaid sydd dan fygythiad o ddigartrefedd neu sydd yn ceisio am drosglwyddiad.
- Priffyrdd – cynorthwyo gyda chwynion ynghylch goryrru, parcio a chyflwr wyneb y ffordd.
- Rheoli Gwastraff– cynorthwyo achwynwyr ynghylch casglu gwastraff.

- Diogelwch Cymunedol – gweithio gyda'r Heddlu ac asiantaethau partner eraill i fynd i'r afael â chwynion am fandaliaeth ac ymddygiad gwrthgymdeithasol.

3 - Mentrau a Gweithgareddau Arbennig

Yn ystod dechrau’r cyfnod clo cyntaf mi wnes i wirfoddoli i gynorthwyo gyda danfon presgripsiynau i gleifion oedd yn hunan-ynysu. Mae'r canlynol yn gyfweliad ar fy nyletswyddau gwirfoddoli a gyhoeddwyd mewn Bwletin Medrwn Môn:

Beth wnaeth wneud i chi benderfynu gwirfoddoli yn ystod y cyfnod hwn?
Rwyf yn Gynghorydd Sir ar gyfer ward Canolbarth Môn ac wedi credu’n gryf erioed fod gwleidyddion yn cael eu hethol i WASANAETHU y cymunedau maen nhw’n eu cynrychioli. Pan welais fod Menter Môn yn recriwtio gwirfoddolwyr lleol a oedd eisiau helpu yn ystod argyfwng Covid 19, rhoddais fy enw ymlaen.
Pa fath o wirfoddoli ydych chi’n ei wneud?
Rwyf wedi bod yn helpu yng Nghoed y Glyn sef meddygfa leol yn Llangefni. Mae ganddynt nifer o gleifion bregus sydd yn gorfod hunan-ynysu ac sydd angen presgripsiynau wedi eu danfon i’w cartrefi yn rheolaidd. O ganlyniad rwyf nawr yn yrrwr gwirfoddol ar gyfer y feddygfa.
Pa mor brysur ydych chi?
Fel arfer gofynnir i mi ddanfon presgripsiynau tua thair gwaith yr wythnos sydd yn cymryd cwpl o oriau i mi am fy mod yn teithio mor bell i'r Gogledd â Phentraeth, mor bell i’r dwyrain a Gaerwen, mor bell i’r de a Llangristiolus ac mor bell i’r gorllewin a Tyn Lon. Fel arfer, rydw i'n dosbarthu tua 40 o bresgripsiynau'r wythnos a hyd yma rydw i wedi dosbarthu tua 350.
Ydych chi’n mwynhau’r gwaith?
Yn sicr. Er nad yw’r gwaith yn drafferth fawr rwyf yn medru gweld fod y cleifion yn hynod werthfawrogol o’r gwasanaeth hwn. Rydw i bob amser yn gosod y pecyn presgripsiwn wrth y drws ac yna'n camu’n ôl ar ôl curo ar y drws. Pan maent yn dod at y drws, byddaf bob amser yn cael ymateb cynnes a gwerthfawrogol sydd bob amser yn braf. Mae fy ngwraig hefyd yn gwerthfawrogi nad ydw i o dan draed!
Beth yw’r peth gwaethaf sydd wedi digwydd i chi?
Mi oedd bwthyn a oedd ar ddiwedd lôn gefn un trac ac roedd giât yr eiddo dan glo. Mi oedd rhaid i felly ddringo dros y giât i gyrraedd y bwthyn. Mi oedd y preswylydd yn ymddangos wedi synnu fy mod wedi dod at y drws ac wrth i mi ddringo’n ôl dros y giât mi wnes i sylweddoli pam. Mi oedd saim ar hyd y giât! Ar nodyn mwy positif nid wyf wedi cael problemau gyda chŵn hyd yn hyn!
Beth wnewch chi ei gofio orau pan ddaw'r cyfnod hwn i ben?
Fel llawer o rai eraill, rwyf wedi bod yn mynd allan am 8.00pm ar nos Iau i gymeradwyo ein gweithwyr GIG a'n Gofalwyr sydd ar y rheng flaen yn gwneud gwaith mor bwysig. Ni allwn i gyd fod ar y rheng flaen ond gallwn i gyd gyfrannu mewn rhyw ffordd. Fel dywedodd Dewi Sant – “Gwnewch y pethau bychain.”

Dros y misoedd diwethaf rwyf wedi bod yn parhau gyda fy nyletswyddau gwirfoddoli drwy ymuno â'r prosiect "Bwyd da Môn". Mae'r sefydliad wedi'i sefydlu i gasglu bwyd gan gyflenwyr bwyd lleol a fyddai fel arall wedi mynd i safleoedd tirlenwi. Am ddim ond £5 yr wythnos gall aelodau dderbyn o leiaf £20 o gynnyrch gan gynnwys cig ffres ac wedi'i rewi, ffrwythau ffres a llysiau. Mae hwn yn brosiect gwych sydd nid yn unig o fudd i'r gymuned ond sydd hefyd yn diogelu'r amgylchedd. Mae'r llun canlynol yn fy nangos yn helpu allan yn safle Llangefni.

4 - Dysgu a Datblygu

Mae gwybodaeth am y mentrau dysgu a datblygu rwyf wedi'u mynychu yn ystod y flwyddyn ddiwethaf ar gael yma (gwybodaeth wedi'i ddarparu gan Gyngor Sir Ynys Môn): Hyfforddiant

5 - Gweithgareddau a Materion Eraill

Ceir rhagor o wybodaeth amdanaf yma: Cynghorydd Dylan Rees

Cynghorydd Dylan Rees	**Mehefin 2021**